

Region Midtjylland rensers op på Harboøre Tange

#virenselop
#høfde42
#generationsforurening

Dagsorden

- Velkomst ved Jørgen Nørby
- Hvad er en generationsforurening?
- Regionernes plan og økonomi
- Hvor er vi i processen?
- Lidt om forureningen og hvilke muligheder der er
- Hvad skal der ske nu?

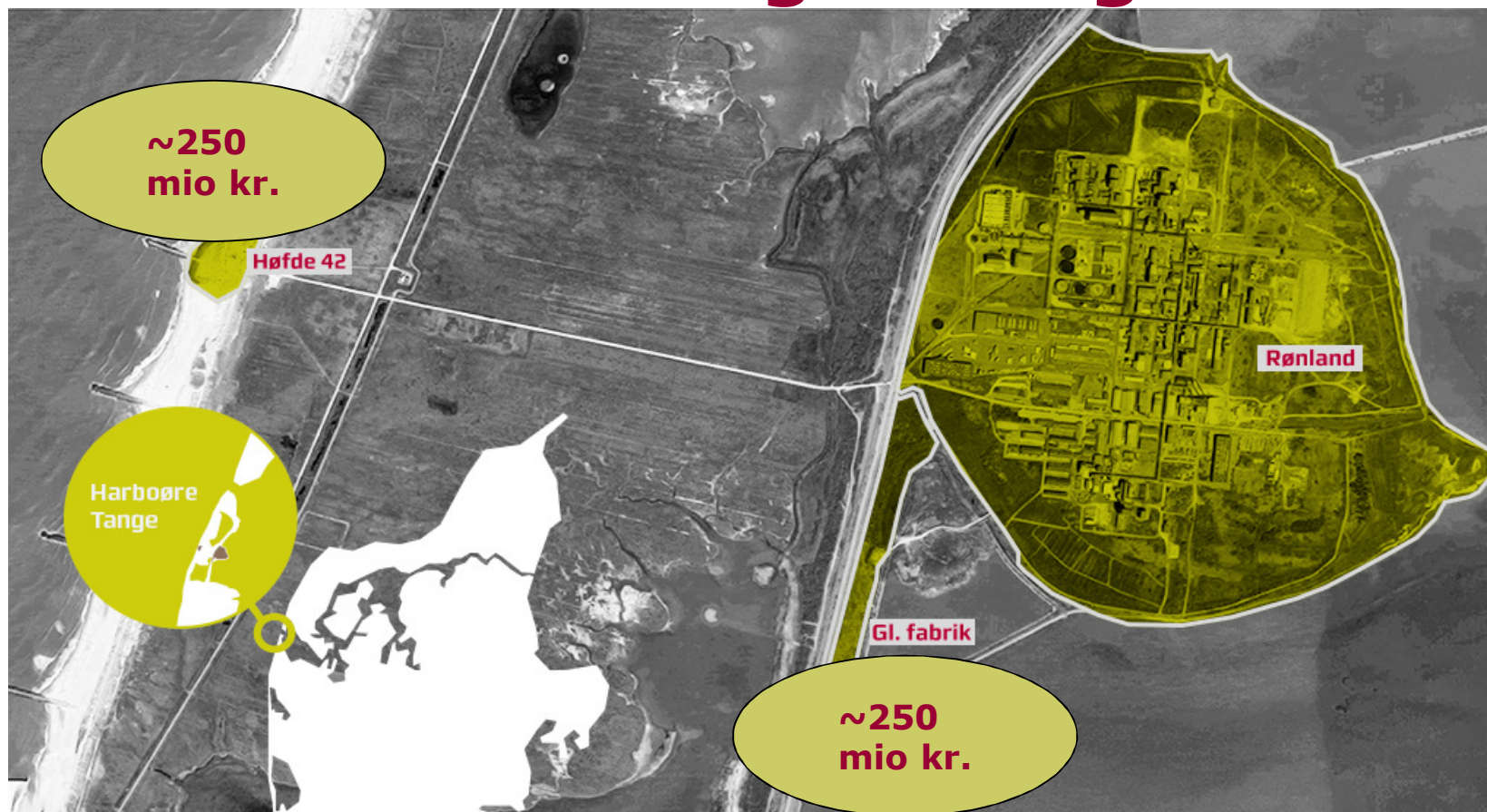
Hvad er en generationsforurening?

... det er en forurening som ...

- ⦿ vil koste mere end 50 mio. at undersøge og oprense
- ⦿ vil udgøre et problem i generationer, hvis ikke der gøres noget ved den
- ⦿ er omfattet af den offentlige indsats, som den er defineret i jordforureningslovens bestemmelser
- ⦿ der findes 10 generationsforureninger i Danmark - www.generationsforurening.dk

Generationsforureninger i Region Midt

Regionernes plan

Samlet plan for omkostninger til håndtering af generationsforureningerne (mio. kr.)

Lokalitet	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32 ¹⁾	Total
Høfde 42			41,6	50	50	50	33,4						225
Cheminovas gamle fabriksgrund			41,6	50	50	50	33,4						225
Kærgård Klitplantage	13	13	13	13	12	12							76
Himmark Strand	2	70	70										142
Det tidligere Grindstedværkets fabriksgrund	1	3,4	14,7	14	14	54	85	20	20	20	20	180	446
Lundtoftevej	2	1	3	50	25	6	5,5	5,5	5,5	12,5*			116
Naverland 26 A og B	1	1	1	25	25	25	25	5	5	5			118
Vestergade 5			1	47	10	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	12*	73
Cheminovas nuværende fabriksgrund (Rønland)				10	10	10	10	200	200	200	200	200	1.040
Collstropgrunden	8	8	9	10	10	15	70	70	70				270
Afløb/finansieringsbehov	27	96	195	269	206	223	263	301	301	238	221	392	2.731
Estimat	Usikkert estimat	Meget usikkert estimat					1) indeholder endvidere estimerede driftsomkostninger for efterfølgende år.						

Hvor kommer pengene fra?

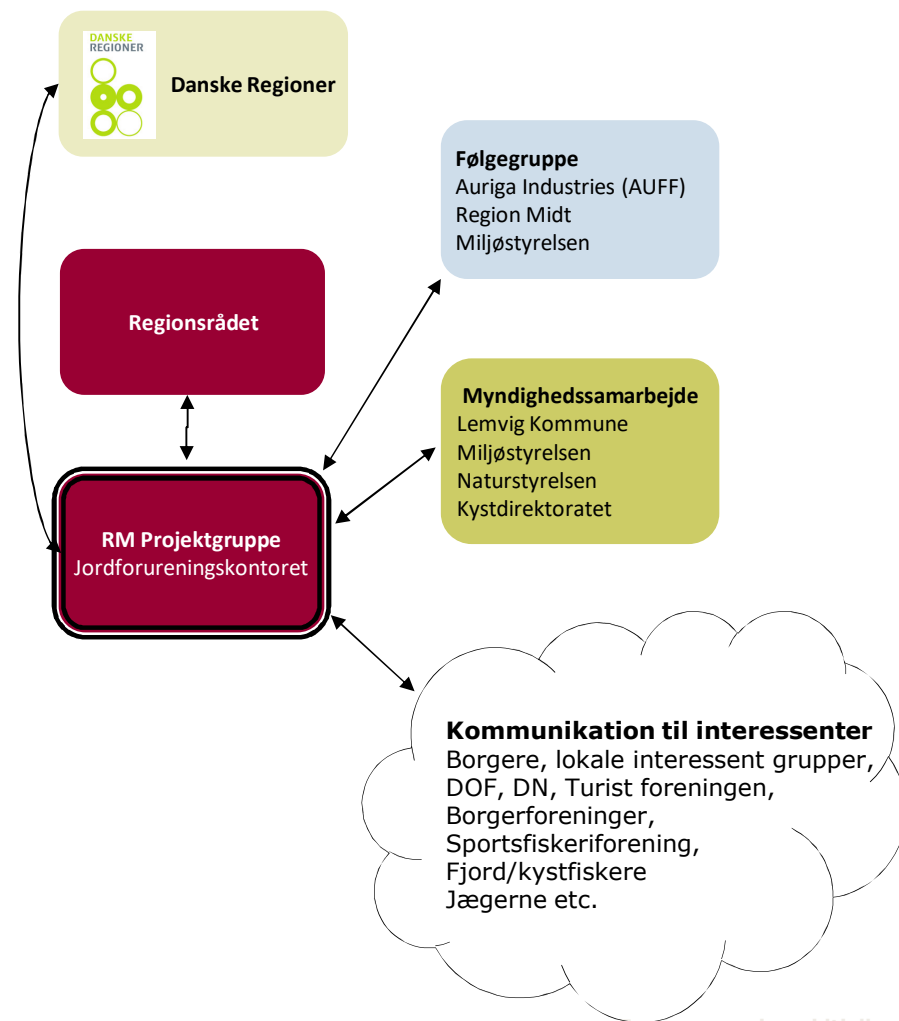
- ◉ Staten på finansloven 2019 ~ 50 mio. kr.
- ◉ Staten på finanslov 2021 ~ 630 mio.kr. (samlet beløb)
- ◉ Auriga Industries ~ 125 mio. kr.
- ◉ Regionen er byggherre

Organisering

Hele Danmarks oprensningsprojekt

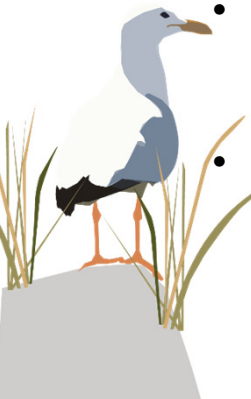
- simpel struktur
- samspil med Danske Regioner – de 10 generationsforureninger
- følgegruppe
- myndighedssamarbejde
- åben kommunikation

Formål med oprensning

- At fjerne forurening i et sådan omfang, at en restforurening ikke udgør en risiko for mennesker og miljø

- Reduktionen i forureningsmasse
  - der vil efterfølgende ikke være brug for at drive et anlæg til afværge i depotområdet.
  - Efterladt forurening må ikke udgøre en risiko for miljøet eller sundhedsmæssig risiko ved ophold i området.
- Behandlingen/rensningen af den forurenede jord skal ske ved Høfde 42 eller i nærområdet
- Regionen indgår i dialog med relevante myndigheder omkring de eksisterende restriktioner vedr. badning, dykning og fiskeri der i dag findes i området (Forbuddene ønskes ophævet)

Tidsplan for oprensningen af depotet

1. halvår 2021

- Udbudsmateriale, tekniske notater, fysiske undersøgelser (*i gang*)
- Valg af afværgescenarier + bæredygtighedsvurdering af metoder (*i gang*)
- Valg af bygherrerådgiver (*afsluttet*)
- Myndighedstilladelser (*i gang*)

2. halvår 2021

- Udbud af entreprise
- Myndighedstilladelser

2. halvår 2022

- Valg af entreprenør
- Opstart afvæргеprojekt
- Myndighedstilladelser

2022-2025

- Oprensning Høfde 42

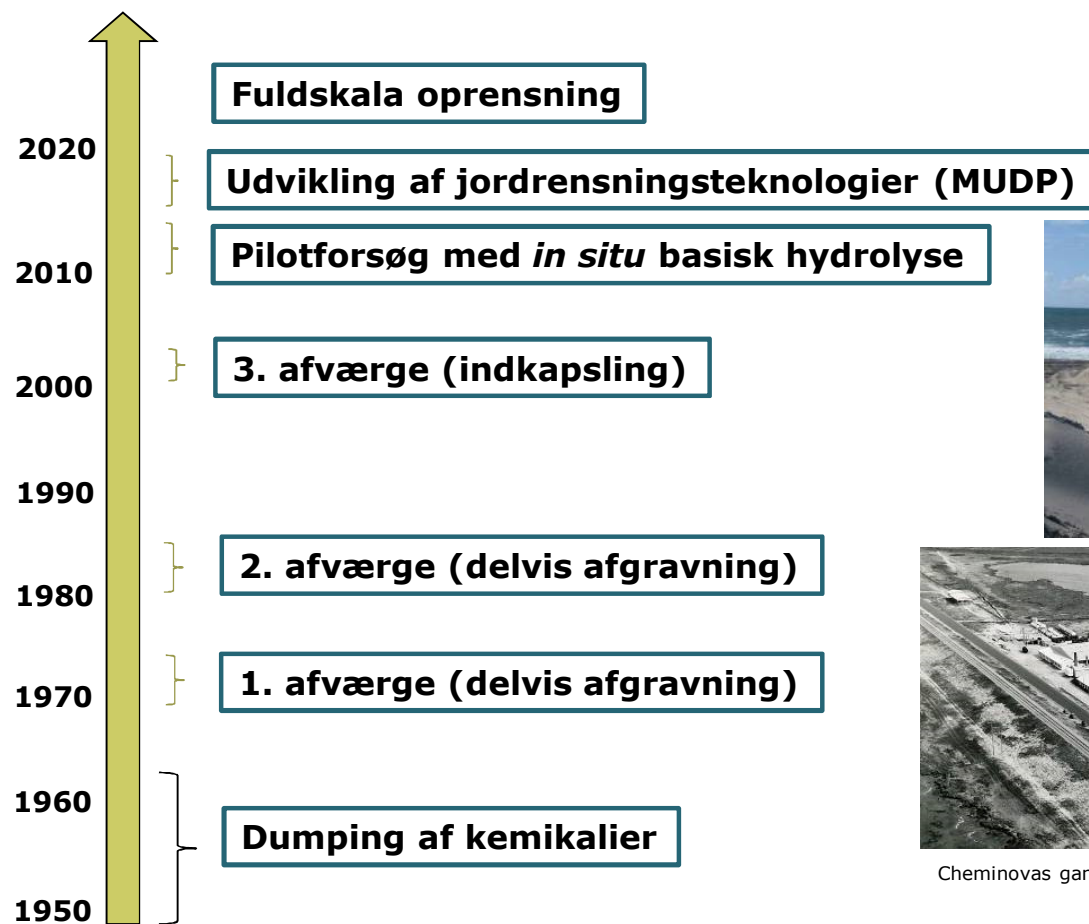
(oprydning på Cheminovas gl. fabriksgrund vil køre forskudt i forhold til Høfde 42)

Depotet ved Høfde 42

Tidslinje

Spunsvæg, 2006.

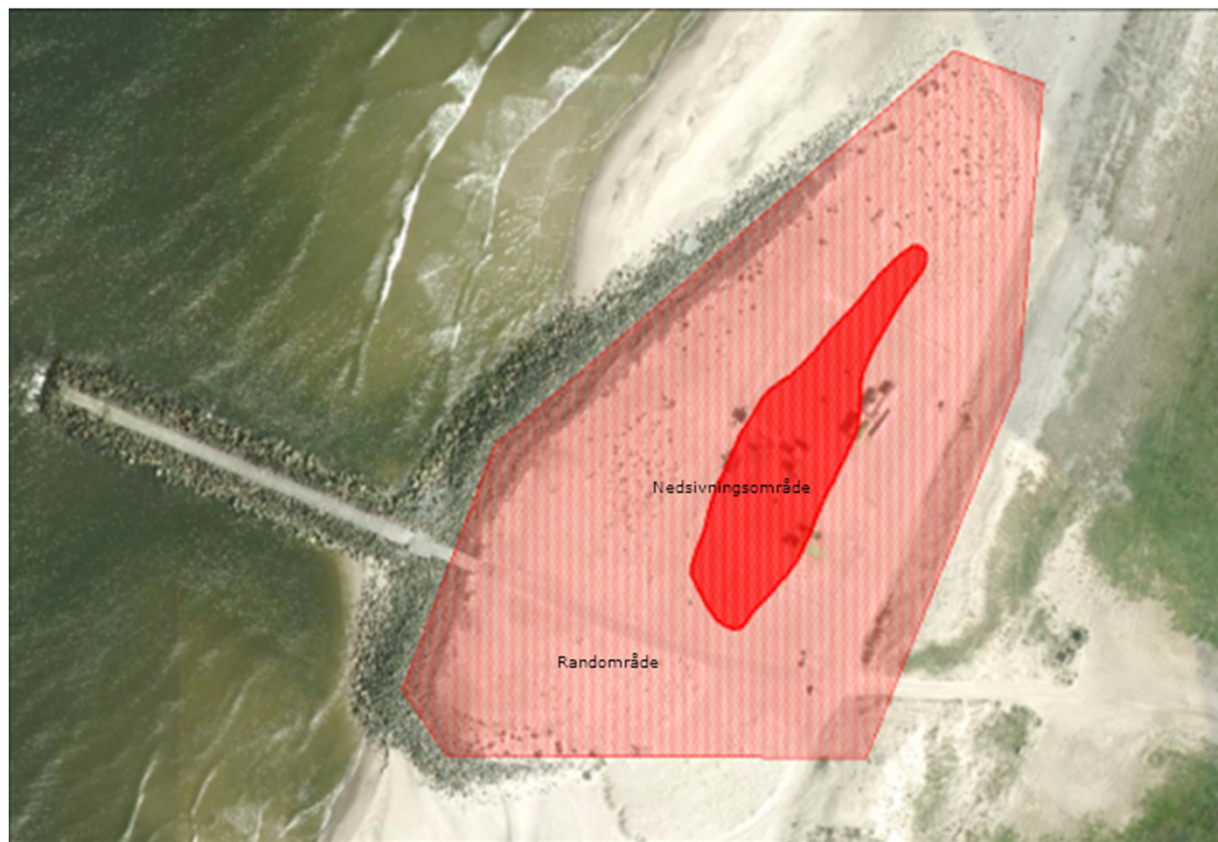
Cheminovas gamle fabriksgrund afbilledet i 1958. Foto: Cheminova

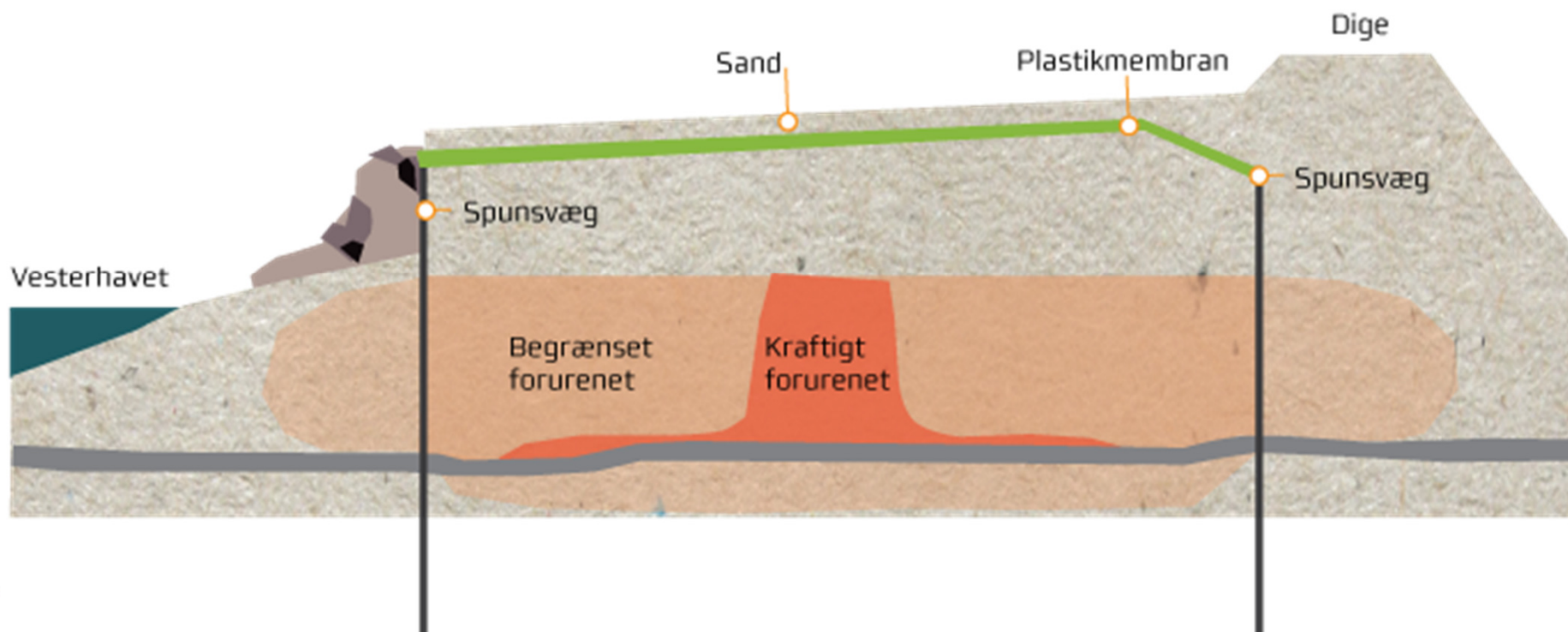
Forurening i depotet

- >100 tons forurening
- 68 t parathion
- 10 t malathion
- 4 t methyl-parathion
- 6 t E-sulfotep
- 7 t kviksølv
- + andre stoffer

III: Geodatastyrelsen og Region Midtjylland

Udfordringer

- Akut toksiske stoffer – arbejdsmiljø har topprioritet
- Geografisk beliggenhed
  - Følsom natur – Natura2000
  - Tæt på Vesterhavet
  - Behov for at fjerne diget
- Div. anlæg indenfor spunsen
- Spunsens stabilitet

Muligheder for oprensning

In situ – forureningen bliver liggende

○ Fordele

- opgravning og håndtering undgås
- undgå erstatningsmaterialer
- optager mindre plads i nærområdet
- rensed sand skal ikke håndteres/afhændes

○ Ulemper

- metoden er ikke afprøvet
- svært at sikre behandling ud i alle hjørner
- risiko for overskylning af anlæg ved storm
- anlægget kan kun delvist anvendes igen

On site (ex situ) – forureningen graves op og flyttes til et anlæg

○ Fordele

- mulighed for at sortere jorden efter forureningsgrad
- tilpasningsmuligheder på anlæg til optimering ~ større fleksibilitet
- samme anlæg kan helt eller delvist anvendes til begge lokaliteter

○ Ulemper

- håndtering af akut toksisk forurening
- håndtering af delpartier som ikke når krav
- store arealer til midlertidig opbevaring af urensed og rensed jord
- større areal til anlæg
- risiko for overskylning af graveområde ved storm
- brug af erstatningsmaterialer

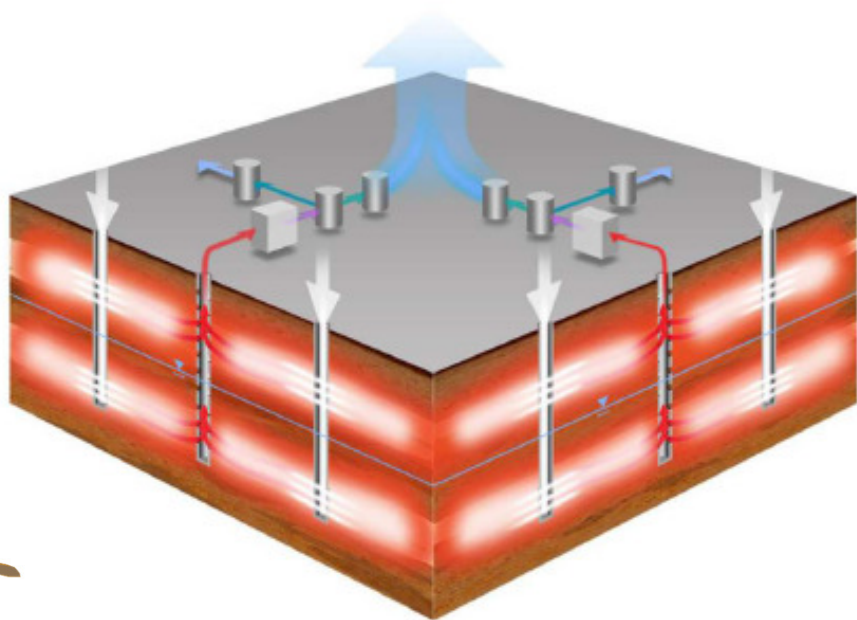
Metoden - termisk

- Jorden opvarmes til $> 350\text{ }^{\circ}\text{C}$
- Forureningen bliver delvist destrueret
- Nogle stoffer kommer på dampform
- Gassen opsamles og renses
- Metoden er testet på 40 tons jord fra depotet
- Metoden kan anvendes ved både *in situ* og *ex situ* oprensning

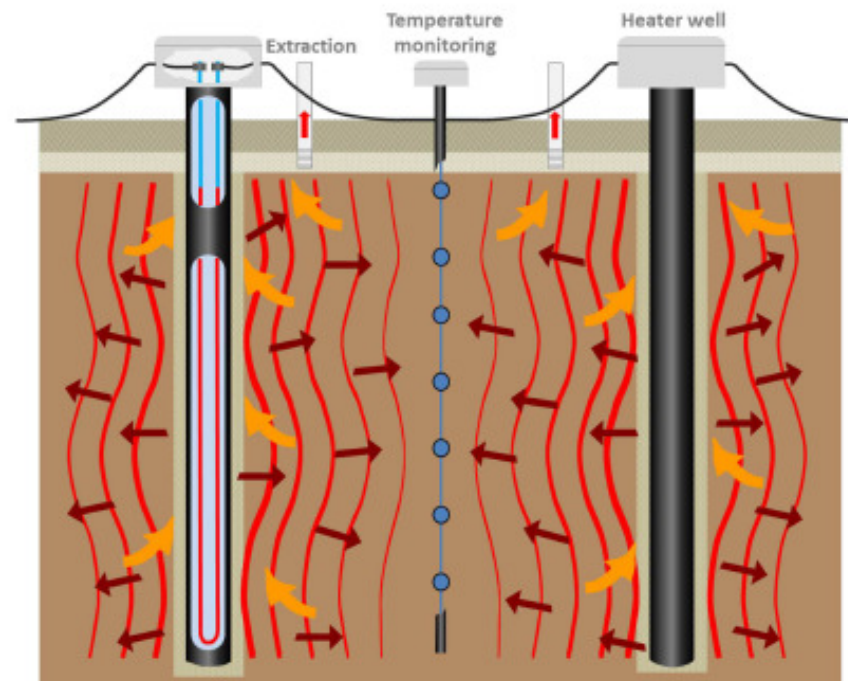

Metoder - termisk

III: Krüger Veolia

III: Krüger Veolia

En termisk anlæg i Danang i Vietnam. Foto:Krüger A/S

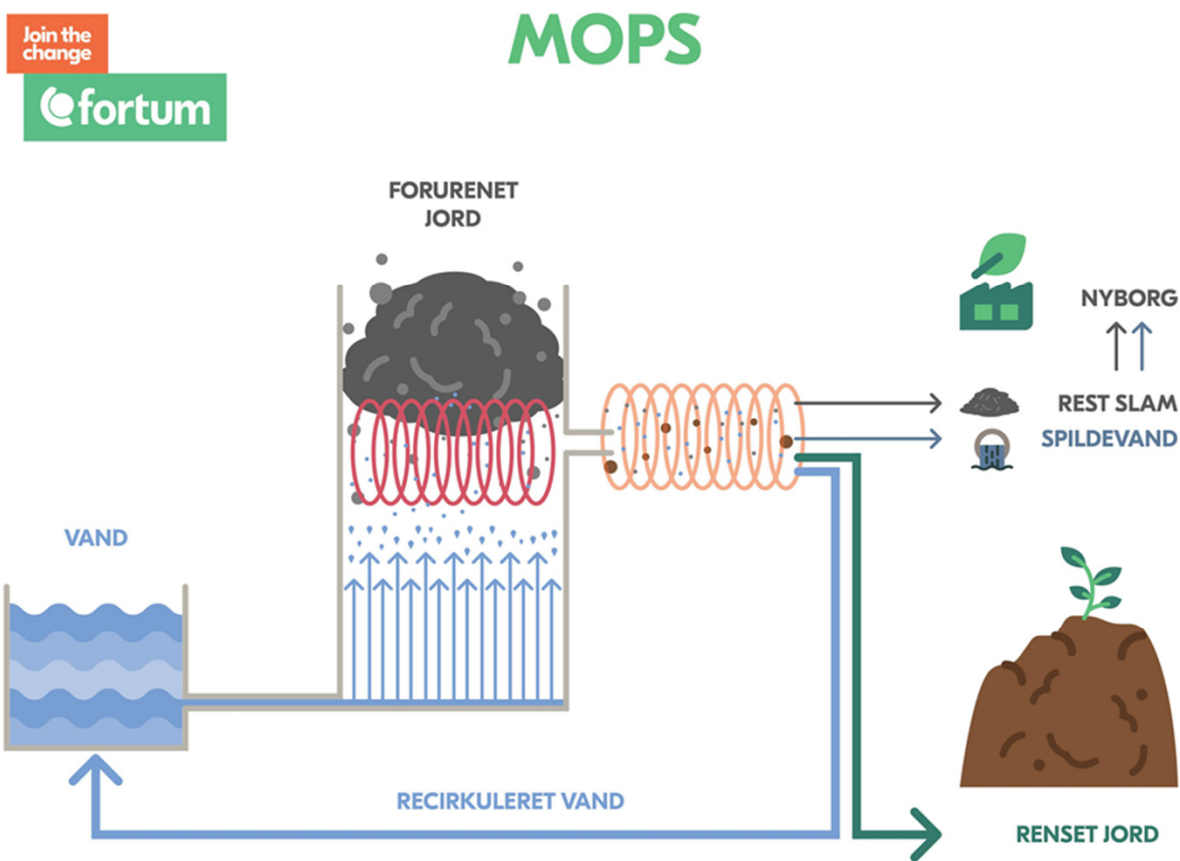

Metoden - jordvask

- ⦿ Avanceret vaskeproces
- ⦿ Mekanisk sortering i fraktioner
- ⦿ Vask under tryk ved høj pH
- ⦿ Tilsætning af kemikalier
- ⦿ Forureningen separeres fra jorden og ender i en slamfase
- ⦿ Metoden er testet på 90 tons jord fra depotet
- ⦿ Metoden kan anvendes ved en *ex situ* oprensning

Metoden - jordvask

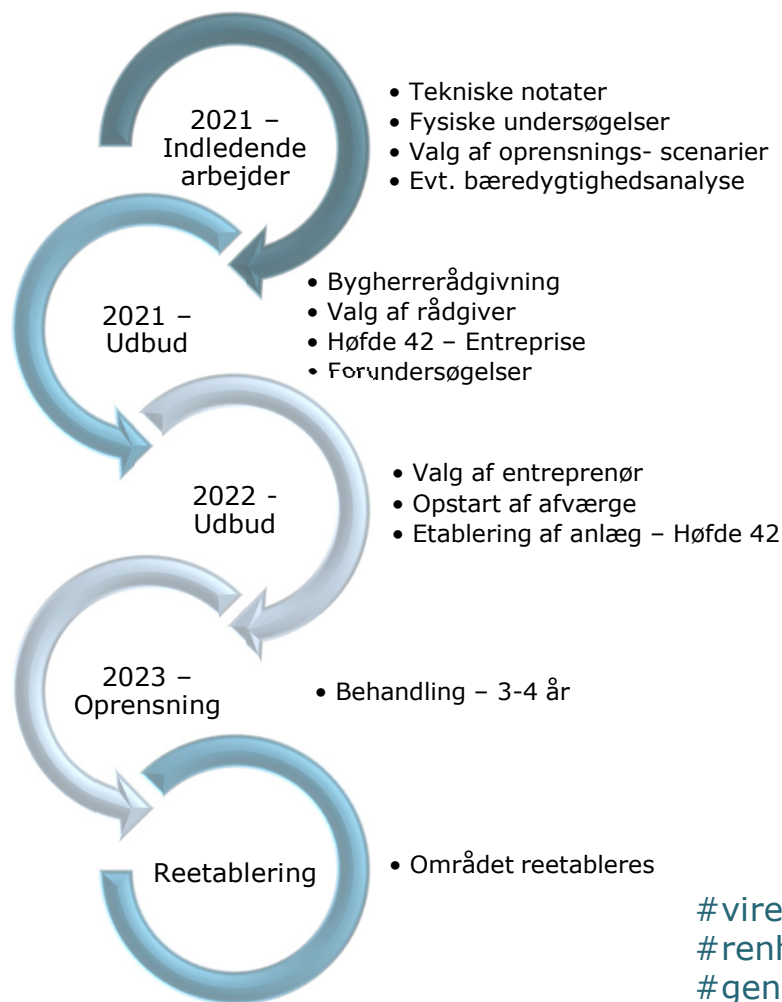

Hvad er der sket det seneste år

- ◉ Sammenskrivning af materiale – tekniske notater til brug i forbindelse med udbud
- ◉ Træk af referencespuns
- ◉ Geotekniske undersøgelser

Hvad sker der nu ...

#virensørp
#renhøfde42
#generationsforurening

Kommunikation

- 🌀 Dagsordenspunkter til politisk orientering
- 🌀 Åbne borgermøder
- 🌀 Åbent hus arrangementer / rundvisninger
- 🌀 Undervisningsmateriale / STEM samarbejdet
- 🌀 Abonner på løbende nyhedsopdateringer på regionens hjemmeside – www.harboeretange.rm.dk
- 🌀 Samarbejde med pressen

Regional Udvikling

- > Klima, ressourcer og bæredygtig udvikling
- Forurening på Harboøre Tange**
- > Cheminovas nuværende fabriksgrund
- > Cheminovas gamle fabriksgrund
- > Kemikaliedepotet ved Høfde 42

Forurening på Harboøre Tange

Fakta om tre af Danmarks største forureninger
I Vestjylland ligger Harboøre Tange mellem Vesterhavet og Nissum Bredning syd for Thyborøn. Tangen er påvirket af årtiers produktion af pesticider. Cheminova (i dag FMC) flyttede i 1953 sin produktion til Harboøre Tange fra den tidligere adresse i Målev ved København. Virksomhedens produktion og affaldshåndtering har medført en række forureninger på Harboøre Tange.

Tre "generationsforureninger" på Harboøre Tange
Region Midtjylland har tre "generationsforureninger", der alle er på Harboøre Tange. Det drejer sig om:

- Kemikaliedepotet på Høfde 42
- Cheminovas gamle fabriksgrund
- Cheminovas nuværende fabriksgrund (FMC Site Rønland)

[Abonner](#)

Miljøminister besøgte Høfde 42
Sammen med flere andre folketingskolleger besøgte miljøminister Lea Wormholm (S) i dag området for generationsforureningen ved Høfde 42 på Harboøre Tange. Hun lovede at komme igen, når oprensingen skal i gang - og når der igen kan bades ved høfden.

03-06-2021 [Miljøminister Lea Wormholm besøgte Høfde 42](#)

27-05-2021 [Møde om oprensning på Høfde 42](#)

14-05-2021 [COWI besøger Region Midtjylland ved Høfde 42, oprensning](#)

06-05-2021 [Geotekniske boringer ved Høfde 42](#)

25-03-2021 [Samarbejdet på Høfde 42 er klar til oprensning](#)

[Se alle nyheder om Harboøre Tange](#)

#virensrop
#høfde42
#generationsforurening

Spørgsmål ?

